

ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ

HOSPODÁŘSKÁ A SOCIÁLNÍ RADAECE/AC.30/2007/L.1
6. listopadu 2007ČESKY
Originál: ANGLICKY

EVROPSKÁ HOSPODÁŘSKÁ KOMISEMinisterská konference EHK o stárnutí 2007
León, Španělsko, 6.-8. listopadu 2007

Ministerská deklarace

SPOLEČNOST PRO OSOBY V KAŽDÉM VĚKU: VÝZVY A PŘÍLEŽITOSTI

1. My, zástupci členských zemí Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů (EHK OSN), shromáždění na Ministerské konferenci o stárnutí konané od 6. do 8. listopadu 2007 v Leónu ve Španělsku, znovu potvrzujeme svůj závazek učiněný v Berlínské ministerské deklaraci¹ v roce 2002 naplnit Regionální implementační strategii² k Madridskému mezinárodnímu akčnímu plánu pro problematiku stárnutí.
2. Vítáme pokračující prodlužování délky života jako důležitý úspěch našich společností a oceňujeme změny a přizpůsobení učiněná v reakci na stárnutí populace. Současně jsme si vědomi toho, že ve většině zemí regionu EHK OSN rychlý proces stárnutí a počátek poklesu populace v pracovním věku znamenají konec období takzvaného demografického bonusu. To má důležité a dalekosáhlé důsledky pro všechny oblasti života společnosti.
3. Jsme si vědomi značných rozdílů v rychlosti procesu stárnutí mezi zeměmi regionu EHK OSN. Ve většině zemí rychlé stárnutí populace vyžaduje okamžitá opatření. V některých zemích relativně mladá věková struktura populace podle projekcí přetrvá mnoho let, což může poskytnout více času pro přizpůsobení.

¹ ECE/AC.23/2002/3/Rev.2.² ECE/AC.23/2002/2/Rev.6.

4. Členské státy EHK OSN přijaly řadu významných opatření k naplnění 10 závazků Regionální implementační strategie, přestože mnohem více ještě zbývá učinit. Mnoho zemí regionu považuje zlepšení péče o starší osoby, poskytované jak v institucích, tak v domácnosti, založené na svobodné volbě, zvýšení důchodového věku a snížení chudoby ve stáří za úspěchy svých cílených politik. Úspěchy při realizaci Regionální strategie zahrnují také lepší koordinaci různých politik na národní a místní úrovni a užší zapojení občanů do tvorby politiky související se stárnutím, včetně zapojení prostřednictvím organizované občanské společnosti a vědecké komunity.

5. Zůstáváme zavázáni konečnému cíli dosažení společnosti pro osoby v každém věku, která vychází z respektu k lidským právům, ochraně proti věkové diskriminaci, sociální soudržnosti a rovných příležitostí pro muže a ženy každého věku. Při usilování o dosažení tohoto cíle, potvrzujeme principy nezávislého života, participace, péče, sebenaplnění a důstojnosti, jak jsou uvedeny v Zásadách OSN pro seniory.

6. Zavazujeme se k další podpoře zohledňování (mainstreaming) stárnutí ve všech oblastech politik na místní, národní a mezinárodní úrovni. Tyto politiky by měly být založeny na principech mezigenerační vzájemnosti, spravedlnosti a oboustranné závislosti; musí být komplexní, správně koordinované a genderově sensitivní, jako je tomu v případě všezahrnujícího přístupu Regionální implementační strategie. Zavazujeme se k ochraně práv osob každého věku a k zabránění věkové diskriminaci a sociálnímu vyloučení.

7. Prosazování pozitivního obrazu seniorů, včetně podpory prostřednictvím vzdělávacího systému a mediálních kampaní, může velmi zlepšit širší oceňování příspěvků, které starší osoby mohou společnosti přinést. Vyzýváme k iniciativám, které zvyšují povědomí veřejnosti o různých a důležitých přínosech starších osob jejich rodinám a společnosti.

8. Aktivní občanství, dynamická občanská společnost a vzájemná součinnost mezi občany a vládou jsou zásadní pro dosažení společnosti pro osoby v každém věku. Podporují sociální soudržnost, pomáhají překonat věkovou diskriminaci a zplnomocnit starší a mladší osoby k tomu, aby jednaly samy za sebe a pracovaly společně. Potvrzujeme, že příznivé prostředí pro aktivní stárnutí, podpora celoživotního učení, přístup k moderním informačním a komunikačním technologiím a dobrovolnictví a občanská angažovanost jsou klíčové prostředky podpory participace. Uznáváme důležitost podpory participace stárnoucích osob v ekonomickém, sociálním, kulturním a politickém životě jejich společností. Zplnomocnění seniorů a podpora jejich plné participace jsou nezbytné pro aktivní stárnutí a musí být podpořeny adekvátními opatřeními.

9. Zavazujeme se k pokračování našeho úsilí o přizpůsobení systémů sociální ochrany s cílem předcházet a snižovat chudobu a sociální vyloučení a zlepšovat kvalitu života v každém věku. Usilujeme o včasné reformy a politiky s ohledem na udržitelnost systémů sociální ochrany. Ve všech stádiích reformy musí být naším cílem adekvátní standardy důchodů, poskytování zdravotní, osobní a rodinné péče a bydlení. Zdůrazňujeme důležitost tvorby politik, které umožňují prosazování jak ekonomické efektivity, tak sociálního zabezpečení a důležitost rozvoje systémů sociální ochrany s širším a efektivním rozsahem, který by měl být veden potřebami a podmínkami každé země.

10. Zavazujeme se k další podpoře politik, které umožňují lidem dosáhnout stáří v lepším zdraví a bezpečnosti a žít nezávisle a důstojně. Zdůrazňujeme, že k prodloužení života bez zdravotního postižení (disability) a zlepšení kvality života ve stáří se tyto politiky musí

zaměřit na podporu zdraví a zdravého životního stylu a na rehabilitaci a zplnomocnění ve všech fázích života a musí zlepšit prevenci, léčbu a péči v případě nemocí spojených se stářím, křehkosti a disability.

11. Vyzýváme k podpoře seniorů, kteří potřebují péči. Uznáváme, že úspěšná strategie péče by měla usilovat o rovnováhu mezi placenou prací a rodinným životem a také mezi péčí poskytovanou různými poskytovateli péče. Koordinace mezi poskytovateli péče, jako je veřejný sektor, soukromý sektor, rodina a občanská společnost, musí být zlepšena. Je žádoucí rozvíjet specifické politiky zaměřené na rostoucí počet lidí se zdravotně podmíněnými problémy. Zavazujeme se k rozvíjení lepších, udržitelných sociálních služeb a zdravotní a dlouhodobé péče pro seniory potřebující péči, zejména pro ty, kteří si zvolí zůstat doma a dostávat péči v domácím prostředí.

12. Uznáváme, že přístupnost, důstojnost, standardy kvality a obzvláště ochrana před zneužíváním a zanedbáváním ve stáří představují důležitou výzvu v poskytování péče. Uznáváme a podporujeme také přínos pečovatелů, mužů a žen, pro společnost. Muži a ženy každého věku by měli mít spravedlivý a univerzální přístup ke zdravotní péči a sociálním službám a pomoci v souladu s jejich potřebami a také k zařízením a službám, které splňují schválené standardy. Tyto standardy musí zohledňovat základní princip důstojného zacházení s každým jedincem. Dostatečné veřejné zdroje, silné formální a neformální systémy dlouhodobé péče, specializovaní a citliví profesionálové v oblasti péče a mechanismy zajištění kvality zůstávají zásadními předpoklady pro poskytování kvalitní péče pro všechny.

13. Jsme si vědomi, že v kontextu rostoucí délky života musí být přechody mezi vzděláváním, prací a penzionováním v průběhu života flexibilnější a musí ponechávat prostor pro individuální volbu s ohledem na rodinnou situaci a sociální zabezpečení. Takovýto přístup příznivě přispívá k uvolnění potenciálu mužů a žen každého věku ve prospěch společnosti a současně respektuje jejich seberealizaci jako jednotlivců a působí proti věkové diskriminaci.

14. Ekonomický růst chápeme jako velmi důležitý faktor pro dosažení společnosti pro osoby v každém věku. Abychom podpořili ekonomický růst ve stárnoucí společnosti, měli bychom plně využít zkušeností a schopností, které senioři získali v průběhu života. Starší pracovníci mohou přispět k vyšší produktivitě. Překážky a demotivující opatření bránící prodloužení aktivního pracovního života by měly být odstraněny a pracovní prostředí přizpůsobeno stárnoucím pracovníkům tak, aby ti, kteří si to přejí, mohli pokračovat v práci. Tato opatření by současně přispěla k řešení otázky chudoby mezi seniory. Zdraví a sociální ochrana jsou důležité faktory pro ekonomický růst a poskytují základ pro delší pracovní život a vyšší zaměstnanost.

15. Zboží a služby, které zohledňují preference a potřeby seniorů, mohou zlepšit kvalitu života a podpořit nezávislý život. Vyzýváme vlády a podniky, aby takovýmito produktům a službám věnovaly pozornost a aby využily příležitostí, které představují pro ekonomický růst a sociální začleňování. Seniorům by měl být poskytnut širší přístup k technologické pomoci a zařízením.

16. Jsme si vědomi, že celoživotní učení a výcvik může přispět k ekonomickému růstu, neboť zvyšuje potenciál mužů a žen přispívat na trhu práce. Současně samotný proces učení podporuje participaci ve společnosti a seberealizaci. Usilujeme o přijetí celoživotního přístupu k učení a o vytvoření prostředí a pobídek, které podporují celoživotní učení a výcvik a vedou ke zvýšení a udržení pracovních míst pro občany každého věku a všechny sociální skupiny.

17. Zavazujeme se k podpoře mezigenerační solidarity jako jednoho z důležitých pilířů sociální soudržnosti a občanské společnosti. Vyzýváme k iniciativám, které zvyšují povědomí veřejnosti o potenciálu mladých lidí a starších osob a které podporují pochopení stárnutí a mezigenerační solidaritu.

18. Jsme si vědomi toho, že velmi nízká porodnost, pokud přetrvá po dlouhou dobu, může v budoucnosti velmi zvětšit problémy spojené se stárnutím populace. Zavazujeme se realizovat politiky přátelské rodině zaměřené na sladění práce a rodinného života a zejména na odpovědnost za závislé příbuzné. Takovéto politiky mohou zabránit poklesu porodnosti na velmi nízkou úroveň a mohou zvýšit zaměstnanost. Osoby odpovědné za péči, z nichž většinu dnes tvoří ženy, musí být podporovány v pečovatelských aktivitách, musí být chráněny před marginalizací v profesních aktivitách a v systémech sociální ochrany a musí jim být nabídnuty informace, výcvik a respitní péče.

19. Vyzýváme k posílení mezinárodní spolupráce při naplňování Regionální strategie k Madridskému mezinárodnímu akčnímu plánu pro problematiku stárnutí a Leónské ministerské deklarace se zřetelem k situaci a rozdílným potřebám jednotlivých zemí. Oceňujeme výměnu zkušeností a dobré praxe realizovanou v rámci EHK OSN ve spolupráci s Evropským centrem pro sociální politiku a výzkum (the European Centre for Social Welfare Policy and Research) při Organizaci spojených národů a s Mezinárodním institutem pro stárnutí Organizace spojených národů, Malta a s vděčností zaznamenáváme finanční podporu Rakouska, Španělska a Populačního fondu Organizace spojených národů. Doporučujeme, aby monitorovací a realizační aktivity pokračovaly a byly dále rozvíjeny.

20. Jsme si vědomi toho, že výzkum je zásadní pro rozvoj efektivních politik a programů. Udržitelné výzkumné infrastruktury a mezisektorová spolupráce by měly být dále posíleny a rozvíjeny.

21. Uznáváme, že nevládní organizace (NGOs) hrají významnou úlohu v reprezentování lidí a jejich potřeb ve společnosti a mohou tak přispět ke tvorbě politik. Vyzýváme ke spolupráci s nevládními organizacemi.

22. Vítáme dobrovolné příspěvky od členských zemí EHK OSN a od mezinárodního společenství na podporu mezinárodní spolupráce při naplňování Regionální strategie a při výměně zkušeností s jejím naplňováním a monitorováním.

23. Potvrzujeme úlohu EHK OSN ve spolupráci s dalšími zúčastněnými subjekty spočívající v napomáhání členským zemím při naplňování Regionální strategie k Madridskému mezinárodnímu akčnímu plánu pro problematiku stárnutí a Leónské ministerské deklarace.

24. Vyjadřujeme naši upřímnou vděčnost Španělskému království za to, že hostilo Ministerskou konferenci EHK OSN o stárnutí 2007, a za jeho pohostinnost.
